

Ufokuseret allegori?

Hvad mon instruktøren Yorgos Lanthimos vil os som publikum? Ud over at provokere?

AF SAMUEL BEN ISRAEL

Ovenpå Yorgos Lanthimos' »Dogtooth« fra 2009 kan man med nogen ret have store forventninger til den nye »Alperne«. Forventninger, som den nye film ikke helt indfrier.

Endnu engang bliver vi præsenteret for et barokt og absurdistisk »hvad nu hvis«-scenarie, gennemført med en kompromisløshed, der efterhånden må være grækerens varemærke som en særegen auteur inden for den europæiske kunstfilm.

»Dogtooth« handlede om en mildt sagt dysfunktionel familie, hvor faren og moren har holdt deres nu voksne — men fuldstændig infantiliserede — børn i komplet isolation fra omverden ved at opdrage dem med fantastiske forestillinger om farerne ved at forlade

hjemmet, såsom at katte er blodtørstige dræbere.

Selv sproget har forældrene omarbejdet, så alle ord, der har noget at gøre med kommunikation og transport, har fået andre betydninger — for eksempel bruges ordet »telefon« i familien om saltbøsser. Først når man mister sin forkindtand — på græsk »kynodontas« eller »hundetand« — er det sikkert, at komme uden for hegnet, som omkranser familiens villa.

Substitutter for afdøde

»Alperne« handler på sin side om en gruppe mennesker, der mod betaling tilbyder at være substitutter for afdøde familiemedlemmer og venner, så de efterladte gradvist kan få lettet deres sorg. Det medfører en række optrin, hvor de sørgende og alperne, som gruppen kalder sig selv, gennemspiller situationer ud fra de efterladdes erindringer.

Navnet har gruppens selvbestaltede, tyranniske leder — med aliaset Mont Blanc (Aris Servetalis), kædens største bjerg — valgt, dels fordi det intet siger om gruppens aktiviteter, og dels fordi alperne er så enestående, at de ikke kan erstattes af andre bjerge.

Sammenholdt med den kunstlede måde — milevidt fra de oprindelige begivenheders intensitet og nærvær — som de forskellige erindringsstykker opføres på, kan man ikke frakende »Alperne« og dens instruktør en vis ironi.

Dog er der i modsætning til den grumme humor, som prægede — og reddede — »Dogtooth«, ellers ikke meget at grine ad i »Alperne«.

Det gør, at jeg simpelthen ikke kan finde ud af, hvilket ben jeg skal stå på i forhold til filmen.

Stilistiske regelbrud og benspænd

På plussiden hører en filmisk stil med relativt få nærbilleder, forholdsvis sparsom klipning og noget håndholdt kamera, som tilfører filmen et realistisk udtryk.

Desuden omfatter stilen nogle ukonventionelle valg eller deciderede regelbrud og benspænd, som klart gør filmen mere spændende at se på, end den gennemsnitlige mainstreamfilm.

Det er, som om Yorgos Lanthimos har bedt sin fotograf om at afstå fra at bruge dybdefokus og fokusforskydninger under optagelserne, hvilket betyder, at ét af billedets planer — forgrund eller baggrund — selv i temmelig lange uklippede optagelser altid er sløret, også selvom det ud fra den de traditionelle regler ikke burde være det.

Desuden er personerne i stort set alle de relativt sjældne ultranærbilleder holdt i en slags kvartprofil med ansigtet vendt halvejs væk fra kameraet, så deres følelser snarere skjules end vises.

Hvis målet med begge dele er at fremhæve personernes fremmedgørelse og isolation med filmiske virkemidler, så lykkes det altså virkelig godt.

En allegori, men på hvad?

På minussiden hører, at filmen er for centreret om en enkelt af alperne, den kriseramte og

langsomt desintegrerede sygeplejerske med kodenavnet Monte Rosa – spillet af Aggeliki Papoulia, der også medvirkede som et af børnene i »Dogtooth« – også selvom Yorgos Lanthimos stadig tør undlade de letkøbte psykologiserende forklaringer.

Ved – i modsætning til »Dogtooth«, der stort set kun foregår inden for et stærkt afgrænset område – at rykke handlingsrummet ud i den brede virkelighed, kunne man måske også kræve, at instruktøren i højere grad forholdt sig direkte til den virkelighed. Desværre er vi temmelig langt væk fra krisens Grækenland og oprøret på Syntagma-pladsen.

Derved kommer filmen til at virke som en allegori, men på hvad? Så foretrækker jeg altså, at folk siger, hvad de mener mere direkte.

Min konklusion må altså være, at filmen absolut er seværdig, fordi den trods alt er ganske gennemført og kompromisløs. Samtidig har jeg også svært ved at se, hvad Yorgos Lanthimos vil os som publikum, ud over at provokere. Ingen tvivl om, at det er kunst, men er det stor kunst?

»Alperne« (instr.: Yorgos Lanthimos, Grækenland 2011, 93 min.). Premiere d. 3. maj i de større byer.

Tak fordi du bruger Modkraft.

Vi håber du har læst noget interessant eller oplysende.

Du kan støtte Modkraft via MobilePay: **50 37 84 96**